

آناتومی و مورفولوژی دندان ۲۰۱۹

مترجم:

دکتر ملیکا یونسی

سرشناسه	: ریکیه‌ری، هیلتون Riquieri, Hilton
عنوان و نام پدیدآور	: آناتومی و مورفولوژی دندان ۲۰۱۹/نویسنده هیلتون ریکوئری؛ مترجم ملیکا یونسی.
مشخصات نشر	: تهران: شایان نمودار، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۸ ص.: مصور(رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۳۷-۶۵۴-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Anatomia e escultura dental.
یادداشت	: کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان «Dental anatomy and morphology, 2018» به فارسی برگردان شده است.
موضوع	: دندان Teeth، دندان -- بافت‌شناسی، Teeth -- Histology
شناسه افزوده	: یونسی، ملیکا، ۱۳۷۴- مترجم
رده بندی کنگره	: QP۸۸/۶
رده بندی دیویی	: ۶۱۲/۳۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۲۴۱۷۶

نام کتاب: آناتومی و مورفولوژی دندان ۲۰۱۹

مترجم: دکتر ملیکا یونسی

ناشر: انتشارات شایان نمودار

مدیر تولید: مهندس علی خزعلی

حروفچینی و صفحه‌آرایی: انتشارات شایان نمودار

طرح جلد: آتلیه طراحی شایان نمودار

شمارگان: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول

تاریخ چاپ: زمستان ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۳-۶۵۴-۴

قیمت: ۰،۰۰، ۵۰۰، ۴ ریال

شایان نمودار

دفتر مرکزی: تهران/ میدان فاطمی/ خیابان چهلستون/ خیابان دوم/ پلاک ۵۰/ بلوک B/ طبقه همکف/ تلفن: ۸۸۹۸۸۸۶۸

وب سایت: shayannemoodar.com

اینستاگرام: Shayannemoodar

(تمام حقوق برای ناشر محفوظ است. هیچ بخشی از این کتاب، بدون اجازه مکتوب ناشر، قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی، از جمله چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا نیست.

این اثر تحت پوشش قانون حمایت از مولفان و مصنفان ایران قرار دارد.)

تقدیر و تشکر

مایلم سپاس گزاری کنم از:

Rodrigo Riquieri که حضور او در ایجاد این کتاب ضروری بود، تشکر از عکس های بسیار خوب او. اساتید همکار من، دکترها Carlos Francci، Guilherme Saavedra و Diogo Viegas که تجربه شان را با اشتیاق و خوش طبعی به این کار اضافه کردند، بودن در کنار ایشان سعادت است. Helico Marques، مدیر اولین لابراتواری که در آن کار کردم، در سال ۱۹۸۱ او مرا به عنوان دستیار خود پذیرفت. سپاس بابت سال هایی که فضیلت شکیبایی را با من تمرین کردی! Percilísio de Oliveria Gomes و Expedito Bernards، افراد خبره ای که به رشد من کمک کردند و فرصت آموزش دیدن و در عین حال کسب درآمد را به من دادند. زمان و فاصله از دوستی ما و سپاس گزاری من نکاسته است. Sebastiao Cesar Mnosso و همسرش Edila Moreira و سایر دوستانم. در زمان های دشوار بدون کمک آن ها، رویای فارغ التحصیل شدن محقق نمی شد.

اساتید گران مایه من.

پروفسور Paulo Kano گذراندن دوره ی شما یک تجربه ی بی نظیر در زندگی من بود که مرا قادر ساخت تا بین مسیرهای کوچک دانشی که در ذهنم وجود داشت ارتباط برقرار کنم که پیش از این قادر به انجام اون نبودم. پیوستن با یک جامعه ی مشترک بزرگتر درباره ی روش ها و شکل ها به من اجازه داد تا متوجه شوم که برای هر مشخصه ی دندانی یک توضیح وجود دارد. این ادراک، دیدگاه من را در خصوص موضوع به کلی تغییر داد. دوست من Carlos oliveria کسی که فاصله ای بین من و دانشجویم را پر کرد، رویاهایم را در مورد به اتمام رساندن اهداف اکادمیک بیدار کرد و نهایتاً مشاور دکتري من شد. دوستم Herbet Mendes، برای دوستی و خیرخواهی که همیشه نثارم می کرد. آشنایی با او اقبال من بود. تمام تیم APDESP برای امکانات و فرصت هایی که آن ها همیشه به من داده اند تا به یک استاد واقعی رشد پیدا کنم. دوستان من Luis Alves و Marcos celestrino که مرا دعوت کردند تا اولین دوره ام را تدریس کنم و فراخوان های مکرر دادند تا به عنوان سخنران شرکت کنم.

تمام اعضای لابراتوار Editora Napoleao که به من کمک کردند تا این پروژه را تمام کنم. حرفه ای بودن لغتی است که به خوبی آن ها را تعریف می کند. تمام اعضای لابراتوار Haliton Riquieri که از سال ها قبل همکار من هستند. تمام اعضای مرکز آموزشی Haliton Riquieri که آرامش خاطری برای من فراهم کردند تا استاد شوم. Maria de Lima Oda و برای حمایت، مبالغات و ایثارگری آن ها در محیط خانوادگی.

تمام دانشجویانم که باعث شدند در تلاش برای آموزش به آن ها بیشتر بیاموزم. تمام کسانی که با انتقادهایشان مرا ازرند. ایشان به صورتی فراموش نشدنی و قطعی در پیشرفت من مشارکت داشتند و از کسانی که در طی مسیرم آن ها را ملاقات کرده ام اما فراموش کردم تا نام آن ها را ببرم همچنین سپاس از موانع در مسیر، بدون آن ها ممکن نیست که به انسان بهتری تبدیل شد. گذر کردن از آن ها ما را قوی می کند.

پیشگفتار

نوشتن پیشگفتار کتاب مسئولیت بزرگی است زیرا شما در واقع کار را برای جامعه ی علمی پشت نویسی می کنید. برای این کتاب، مسئولیت، لذت کار را افزایش می دهد و افتخار انجام دادن آن غیرقابل اندازه گیری است. اجازه دهید توضیح دهم: این کار یک هدیه به زمینه ی دندانپزشکی است زیرا توسط یک استاد برجسته ایجاد شده است، دکتر Hilton Riquieri که در وکس اپ مورفولوژی دندان خبره است. دکتر Hilton Riquieri به عنوان یک تکنسین دندانپزشکی و همچنین متخصص پروتز قادر است اصول هر دو را با هم ترکیب کند که افراد کمی قادر به انجام هستند. من خیلی خوش وقت بودم که در برنامه ی دندانپزشکی ترمیمی دانش اموختگان در موسسه ی علم و تکنولوژی دانشگاه سائوپائولو دکتر Riquieri را به عنوان دانشجو داشتم.

او یک دانشجوی ایده ال بود چرا که کارکرد دانشگاه آموزش دندانپزشکانی است که رسالت تحقیق و نشر دانش را در برزیل و خارج از کشور دارند. این کار مهم هم چنین توسط عکاسی دکتر Rodrigo Riquieri پسر دکتر Riquieri تصویرسازی شده است. و قبلاً فداکاریش را در کار لابراتواری و کلینیکی نشان داده است و آینده ی خیلی درخشانی خواهد داشت. دکتر Saavedra, Francci و Viegas همگی خودشان را در آموزش تحقیق و تجربه ی کلینیکی و لابراتواری ثابت کرده اند و مشارکت آن ها فوق العاده است. هرچند این کار، قبل از هر چیز مدیریت و مهارت های ترکیبی دکتر Riquieri را در آموزش مورفولوژی دندان تصدیق می کند. در فصل ۱۷ او قدم به قدم توضیح می دهد که چگونه خط کشی و تراش اناتومی دندان را با حدکثر دقت انجام دهید. در این فصول، مورفولوژی منحصر به فرد تمام دندان ها بسط و ارائه شده، همراه با مثال هایی از زندگی روزمره که به طرز عالی یادگیری را تسهیل می کند. چیزی که در مورد این کتاب مرا هیجان زده می کند غنی بودن آن از جزییات و شفافیت و شیوه ی مستقیم آن برای آموزش نحوه ی مطالعه و برنامه ریزی و اجرایی کردن موم گذاری و تراش است. این کتاب خیلی مفید خواهد بود برای دانشجویان و افراد حرفه ای که می خواهند تکنیک های موم گذاری و تراش خود را ارتقا دهند. این کتاب یک هدیه است و رشته ی دندانپزشکی خوش وقت خواهد بود که (بعد از تمام آموزش های حرفه ای دندانپزشکی) نویسنده و مشارکت کنندگان آن تصمیم گرفتند قسمتی از زندگی خود را به نشر این کتاب علمی و تکنیکی اختصاص دهند. از خواندن آن لذت ببرید!

Marco Antonio Bottino

این کتاب یک راهنما است که بی نقص بودن در دندانپزشکی را تشویق می کند. به خاطر اصولی که این جا بیان شده است، هر کسی که خود را وقف ساخت پروتزهای دندانی کرده است باید برای یادگیری اصول ایجاد یک مورفولوژی ایده ال که نیازمند تیزهوشی تکنیکال است، این کتاب را استفاده کند. این کتاب نه تنها علم تجربی مورفولوژی دندان بلکه هنر تراش آن را هم منتقل می کند. دکتر Hilton Riquieri همچنین نشان می دهد که برای هر مشخصه ی مورفولوژی یک توضیح علمی وجود دارد. این بی نهایت خوب است که توانایی هایی حرفه ای وقف آموزش شده است. بنابراین با افتخار فراوان است که من پیش گفتار کتابی را می نویسم که صفحات آن چیزی بیشتر از صرفا کلمات و تصاویر است؛ این صفحات دانش عمیقی را که فقط از طریق تجربه ی حرفه ای به دست می آید منتقل می کنند. دکتر Hilton Riquieri یک حرفه ای استثنائی است که دیدگاه هوشیار او و شیوه ی آموزش روشنگرش از طریق این کتاب اثبات شده است. بیان و ارائه یادگیری را راحت و لذت بخش می کند. این اطلس زیبا هر ساختار دندانی را توصیف می کند و به صورت گام به گام و با جزئیات انجام تراش روی موم را توضیح می دهد. علاوه بر این، نویسنده از تشبیه هایی از زندگی روزمره استفاده می کند تا ایده ها و مفاهیم پیچیده را با جزئیات توضیح دهد. تبریک به کسانی که تجربه و دانش خود را به اشتراک گذاشته تا این کتاب را برای جامعه دندانپزشکی فراهم کنند.

Paulo Kano

مقدمه مؤلف

یادگیری یک راه بی پایان است. خط گذاری و تراش یک مهارت پایه است مثل راه رفتن و خواندن، که اگر با یک بار یادگرفته شوند تمام عمر باقی می مانند. هرچند بیشترین کاری که ما می توانیم انجام دهیم چیزی است قوه ی ادراک ما اجازه می دهد که ما ببینیم همانطور که Paulo Kano گفت « دست فقط چیزهایی را می تواند خلق کند که مغز می تواند ببیند». چطور می توانیم قوه ی ادراکمان، توانایی ما برای دیدن بیشتر، را افزایش دهیم؟ کانستراکتیویزم یک تئوری روان شناختی است که توسط یک بیولوژیست سوئیسی به اسم Dean (۱۸۹۶-۱۹۸۰) معرفی شد. این تئوری ادعا می کند که ما مهارت ها را از طریق همراهی با آن چه که می خواهیم یاد بگیریم با تصاویر/ اشیا در حافظه، رشد می دهیم. بنابراین دانش از تداخل ها با محیط، آموزش مستمر، حافظه ی طولانی مدت و مهارت های ذاتی تشکیل شده است. تراش دادن یک مهارت ذاتی است هرچند که با آن متولد نمی شویم. نتیجه نهایی ۷۰ درصد وابسته به قوه ی ادراک، ۲۰ درصد وابسته به آموزش روان حرکتی و ۱۰ درصد وابسته به توانایی های دستی است. در مبحث Betty Edwards در مورد رشد مهارت های آموزشی دانش آموزان تغییر می کند از :
بی مهارت و ناآگاه ← بی مهارت اما آگاه ← ماهر و آگاه ← ماهر اما ناآگاه
دانش جمع اوری شده به ما اجازه می دهد تا به موانع فائق آییم چیره شدن به سختی ها افق های جدیدی را باز می کند و مرزهای ما را توسعه می دهد. به امید این که این کتاب بخشی از سفر شما به افق های نو باشد.

مقدمه مترجم

یادگیری آناتومی اصول پایه‌ی تمام شاخه‌های علوم پزشکی است و دندانپزشکی نیز از این قاعده مستثنی نیست. یک دندانپزشک بدون تسلط کافی به آناتومی دندان‌ها هرگز قادر به ارائه یک کار کلینیکی با کیفیت نخواهد بود. این مسئله در مورد لابراتوارهای دندانپزشکی چندین برابر مهم می‌نماید.

خصیصه‌ای که Dental anatomy and morphology Hilton را از سایر کتب مشابه متمایز می‌کند، آموزش مرحله به مرحله و گام به گام، شبیه‌سازی‌ها کاربردی، تصاویر کمک رسان در فهم مطلب و از همه مهمتر متن اصلی حفظ شود تا حداکثر بهره‌مندی از این کتاب برای جامعه‌ی دندانپزشکان و دانشجویان و دندانسازان ایرانی فراهم باشد. در خاتمه لازم می‌دانم از زحمات آقای مهندس خزعلی مدیرمسئول انتشارات شایان نمودار و سرکار خانم آقازاده که در تهیه‌ی این کتاب زحمات فراوانی را محتمل شدند سپاس خود را اعلام کنم.

استدعا دارم اساتید گران‌قدر و دانشجویان گرامی نظرات خود را در خصوص این کتاب به اطلاع این جانب برسانند.

با احترام

دکتر ملیکا یونسی

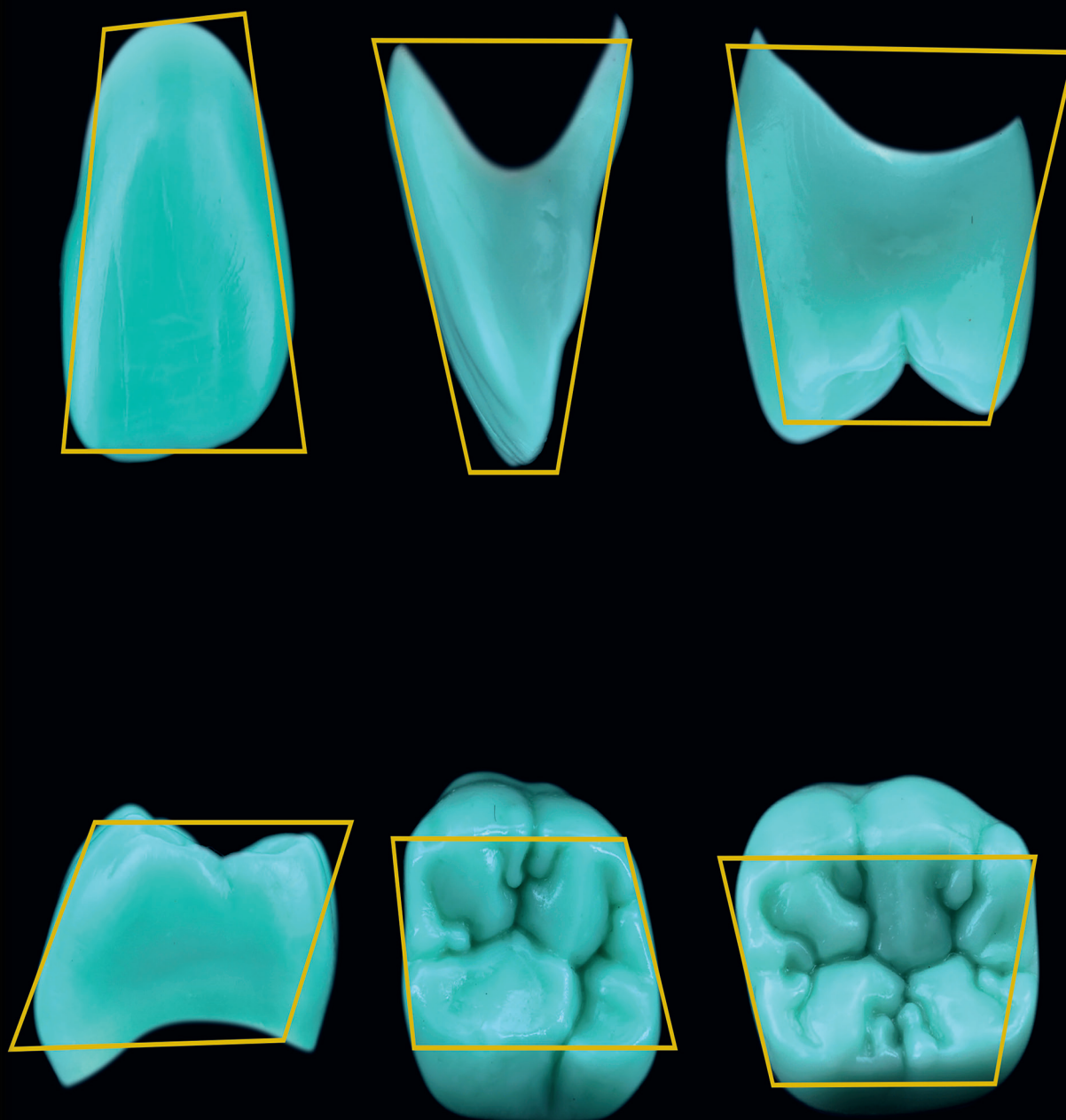
فهرست مطالب

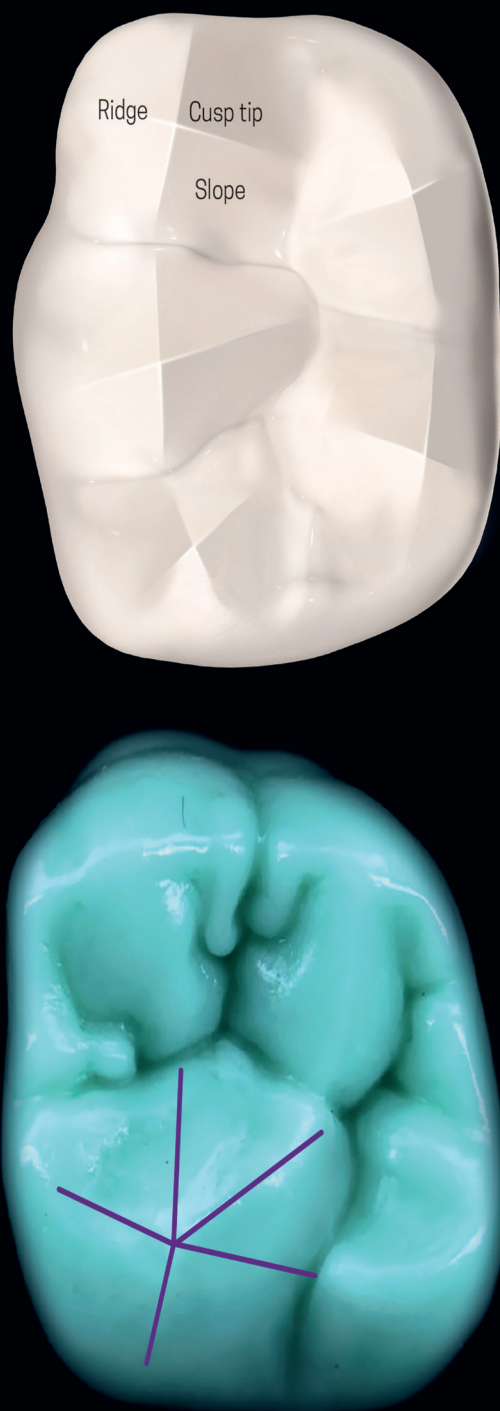
قسمت اول: دندان‌های خلفی

فصل اول: فاکتورهای زیبایی و فانکشنال دندان‌های خلفی.....	۱۰
فصل دوم: پره مولر اول ماگزیلا.....	۶۱
فصل سوم: پره مولر دوم ماگزیلا.....	۸۳
فصل چهارم: مولر اول ماگزیلا.....	۱۰۳
فصل پنجم: مولر دوم ماگزیلا.....	۱۲۷
فصل ششم: کوادرانت خلفی ماگزیلا.....	۱۴۹
فصل هفتم: پره مولر اول مندیبل.....	۱۶۱
فصل هشتم: پره مولر دوم مندیبل.....	۱۷۹
فصل نهم: مولر اول مندیبل.....	۱۹۳
فصل دهم: مولر دوم مندیبل.....	۲۱۹
فصل یازدهم: کوادرانت خلفی مندیبل.....	۲۴۱

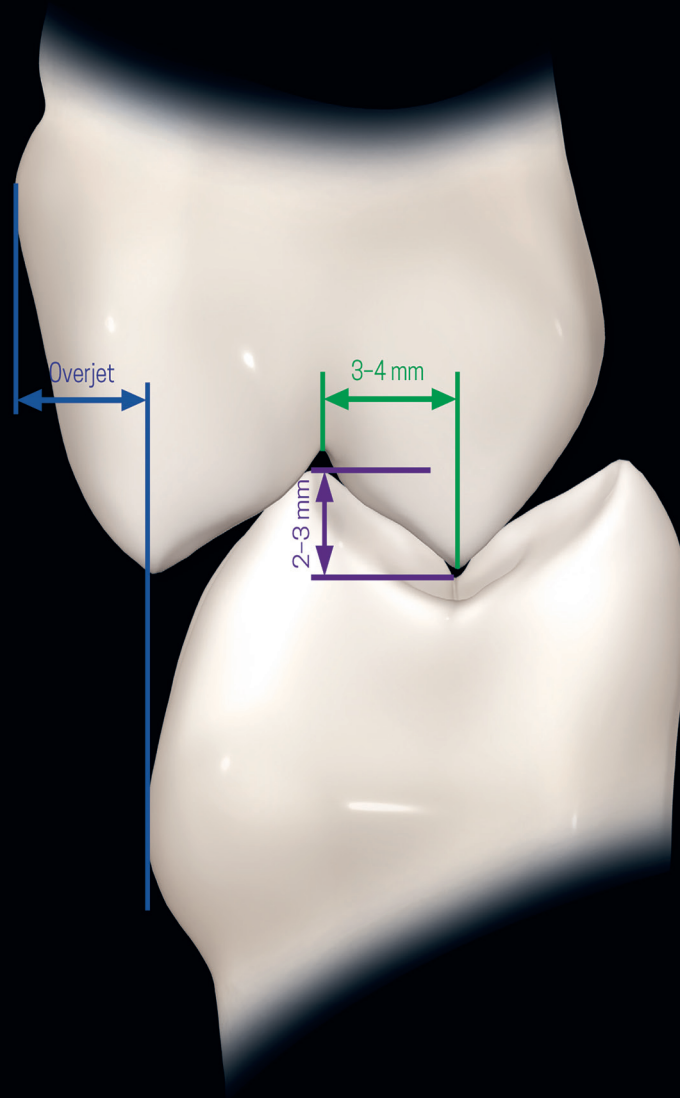
قسمت دوم: دندان‌های قدامی

فصل دوازدهم: پارامترهای زیبایی و فانکشنال دندان‌های قدامی.....	۲۵۴
فصل سیزدهم: سنترال ماگزیلا.....	۲۸۱
فصل چهاردهم: لترال ماگزیلا.....	۲۹۳
فصل پانزدهم: کانین ماگزیلا.....	۳۰۱
فصل شانزدهم: تکنیک پیشرفته برای دندان‌های قدامی ماگزیلا.....	۳۱۱
فصل هفدهم: وکس آپ سگمنت قدامی و قوس کامل.....	۳۱۷

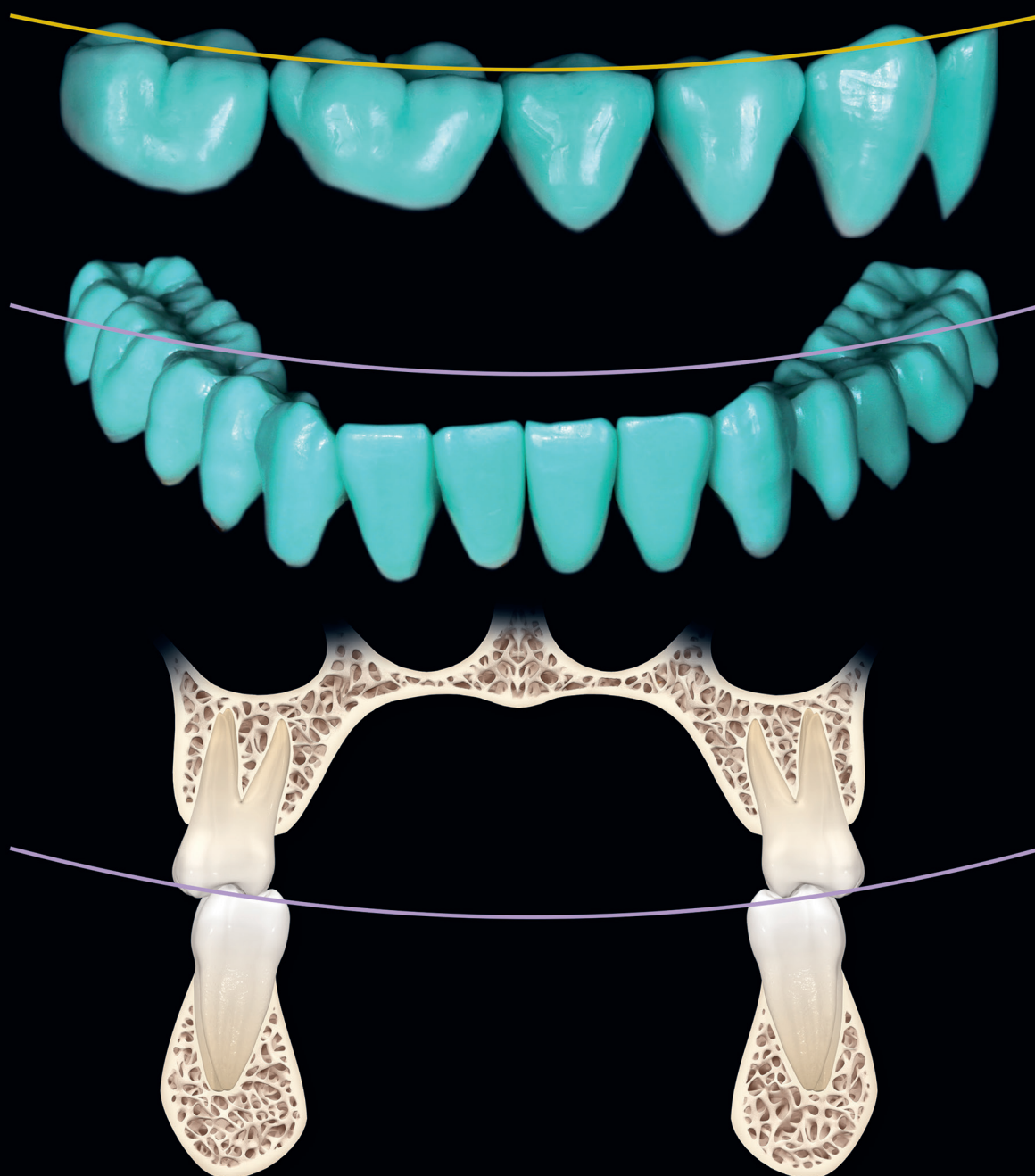

هر کاسپ یک هرم با قاعده‌ی چهارگوش است، به جز مولر اول ماگزیلا که پنج ضلعی است.

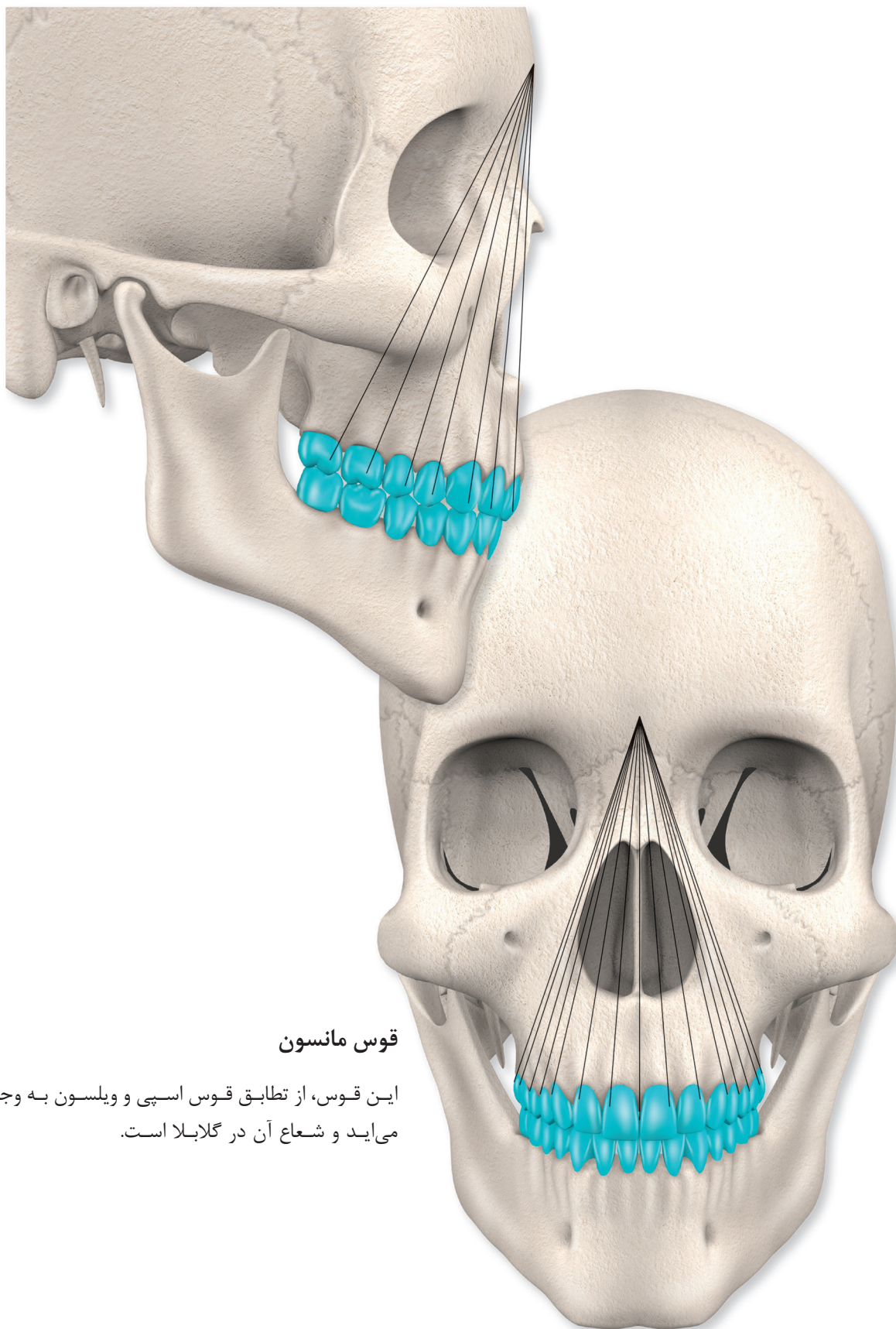

اورجت طولی است که باکال دندان‌های ماگزیلا دندان‌های مندیبل را در سطح افقی می‌پوشانند. اورجت دهان و لب‌ها و زبان را از گاز گرفتن‌های غیرارادی محافظت می‌کند. فاصله‌ی بین عمیق‌ترین نقطه‌ی فوسا و نوک کاسپ به طور متوسط بین ۳ و ۴ میلی‌متر در بعد افقی و بین ۲ و ۳ میلی‌متر در بعد عمودی است.

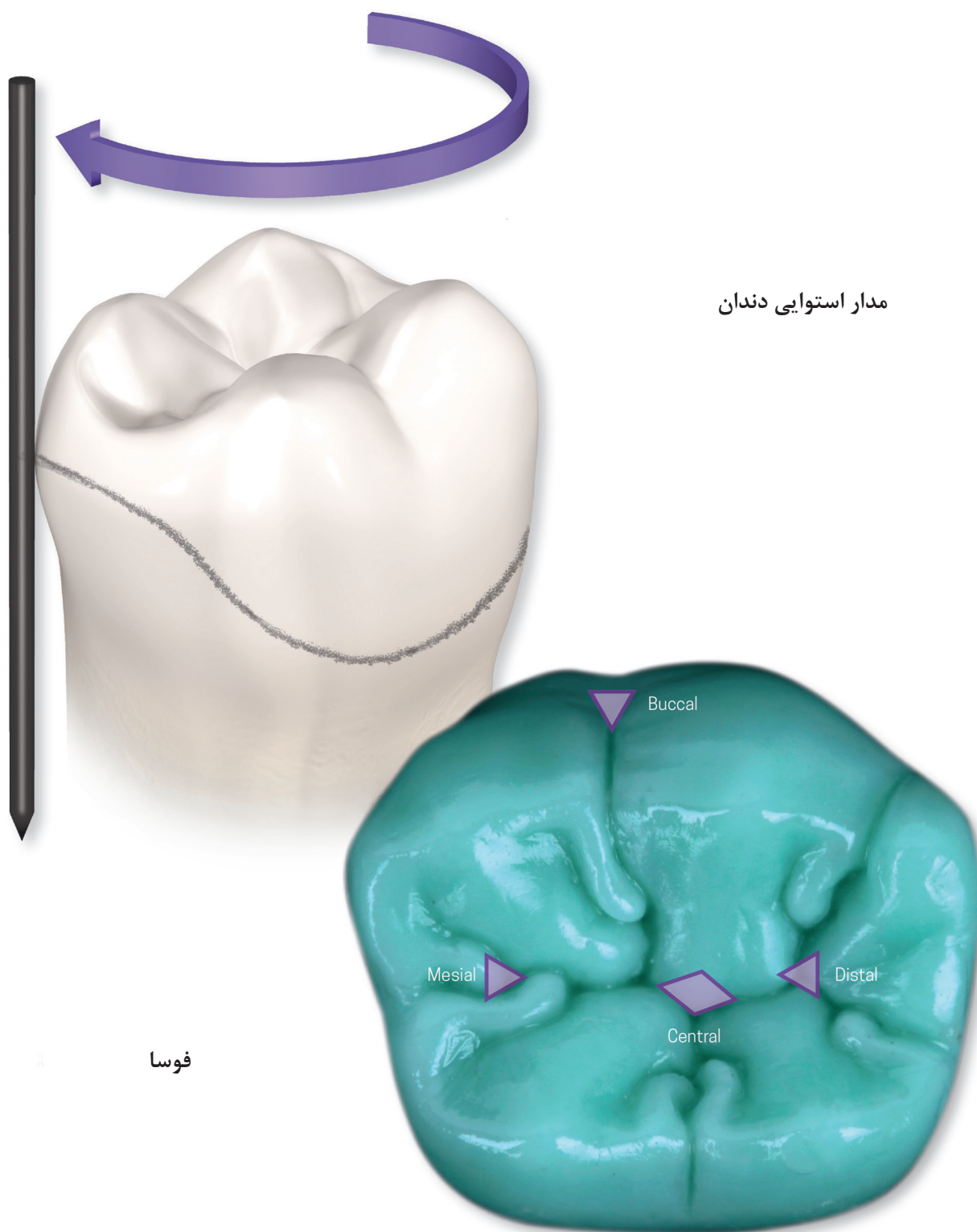
— قوس اکلوژن، قوس قدامی خلفی ، یا قوس اسپری

— قوس لترال یا قوس ویلسون

قوس مانسون

این قوس، از تطابق قوس اسپی و ویلسون به وجود می‌آید و شعاع آن در گلابلا است.

ناحیه‌ی تماس

در دندان‌های خلفی ناحیه‌ی تماس به شکل بیضی افقی است.

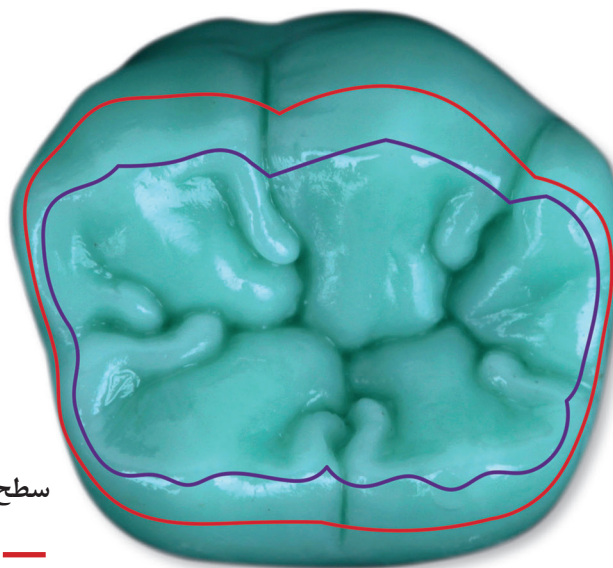

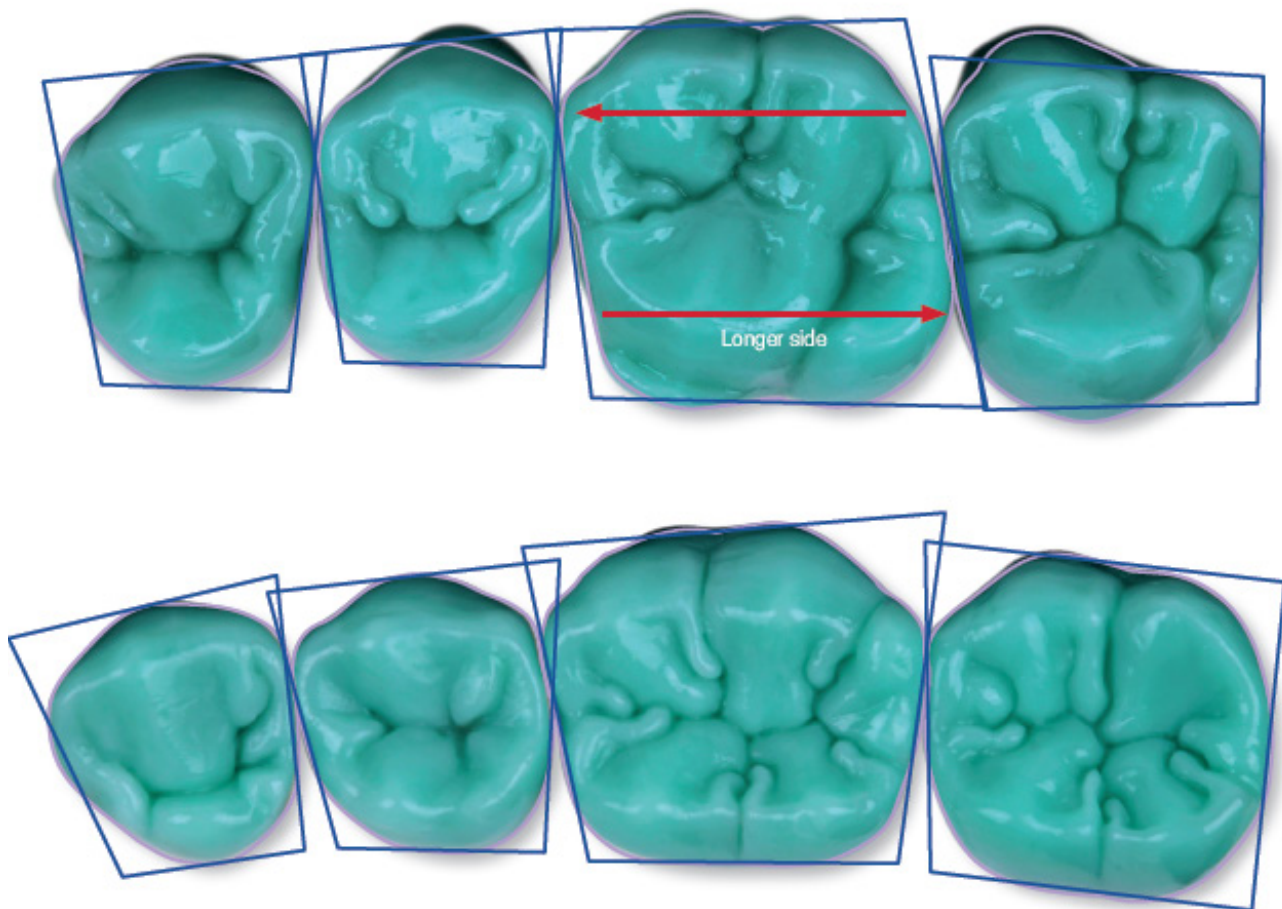
سطح اکلوژال

— شامل صفحه‌ی اکلوژال و یک سوم اکلوژال سطح باکال و لینگوال دندان است.

صفحه‌ی اکلوژال

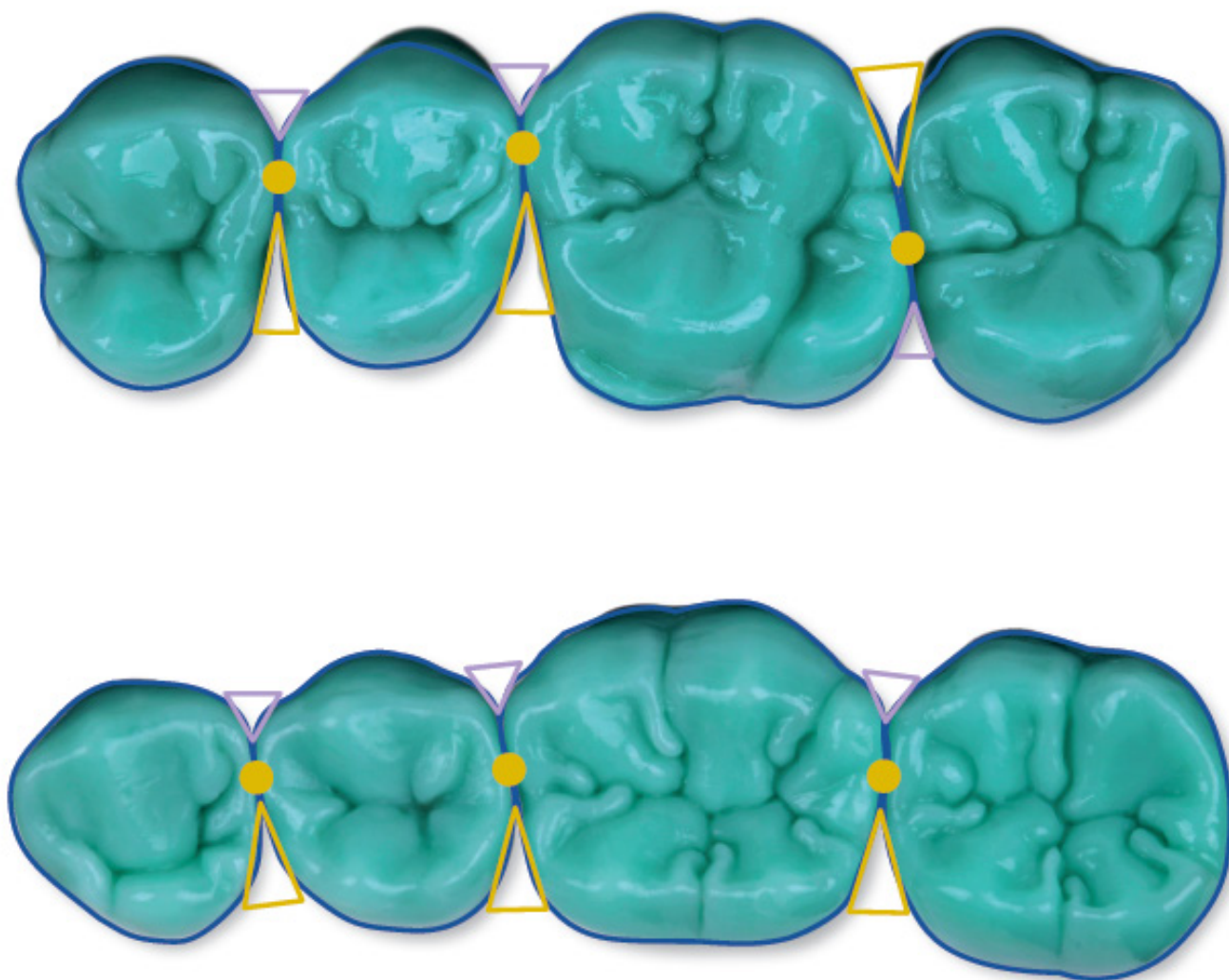
— ناحیه‌ی آناتومیکی که توسط مارژینال ریج‌ها و ریج‌های عرضی مشخص می‌شود.

کانتور خارجی، بُعد اکلوژال:

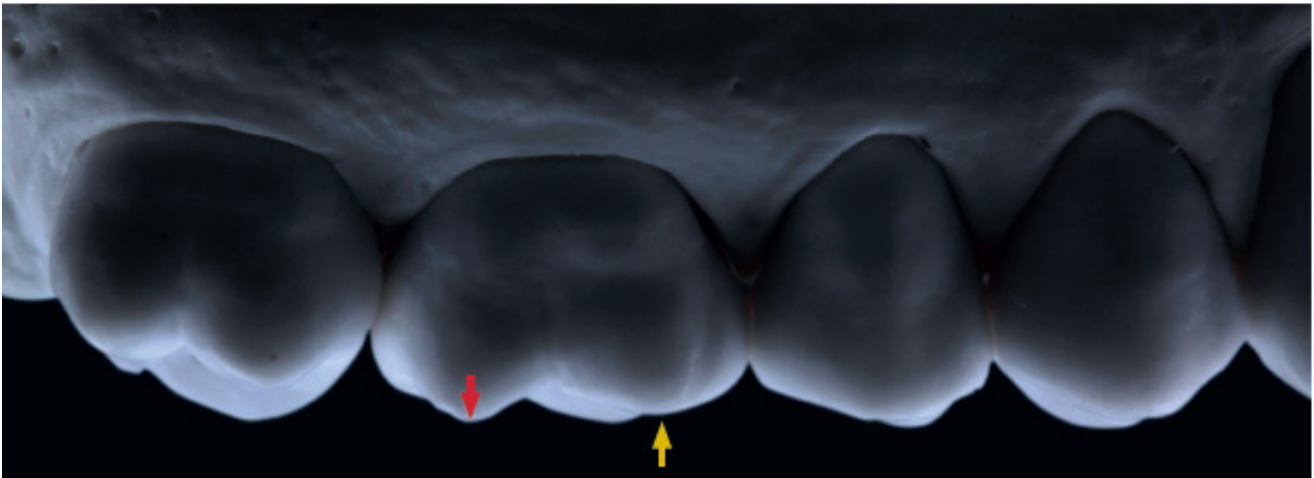
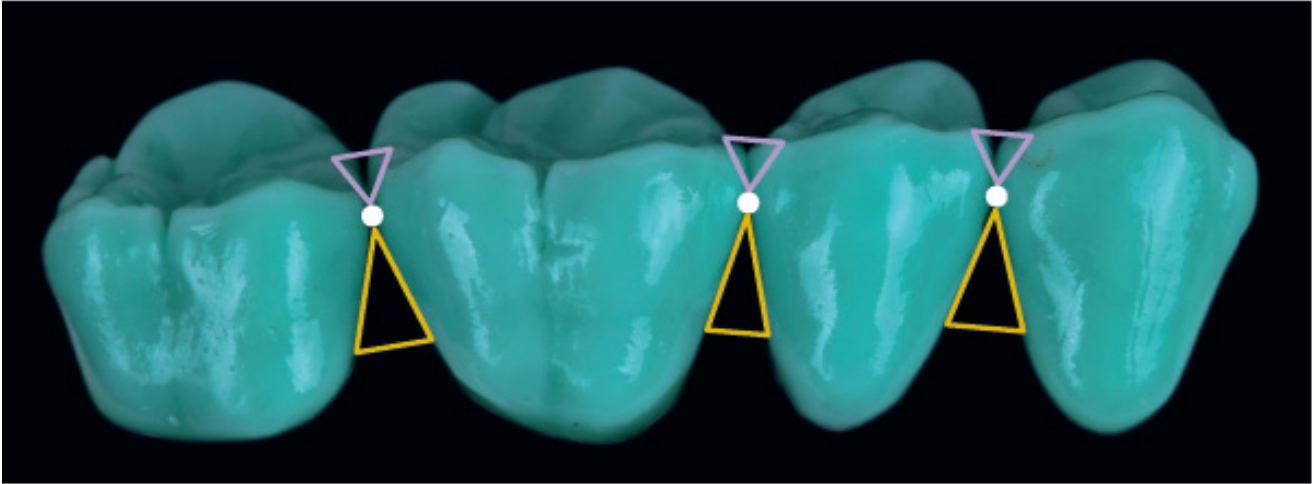
تمامی دندان‌ها در یک دوزنقه تجسم پیدا کرده‌اند. در بعد باکولینگوال ضلع بزرگ تر دوزنقه در سمت «لینگوال» است به جز مولر اول مندیبل که دوزنقه ی این دندان معکوس است. در این مورد سمت باکال بلندتر است.

توجه کنید که ناحیه ی تماس بین دندان ها بیشتر به سمت باکال است، به جز بین مولرهای اول و دوم که بیشتر به سمت لینگوال است.

امبرازورها

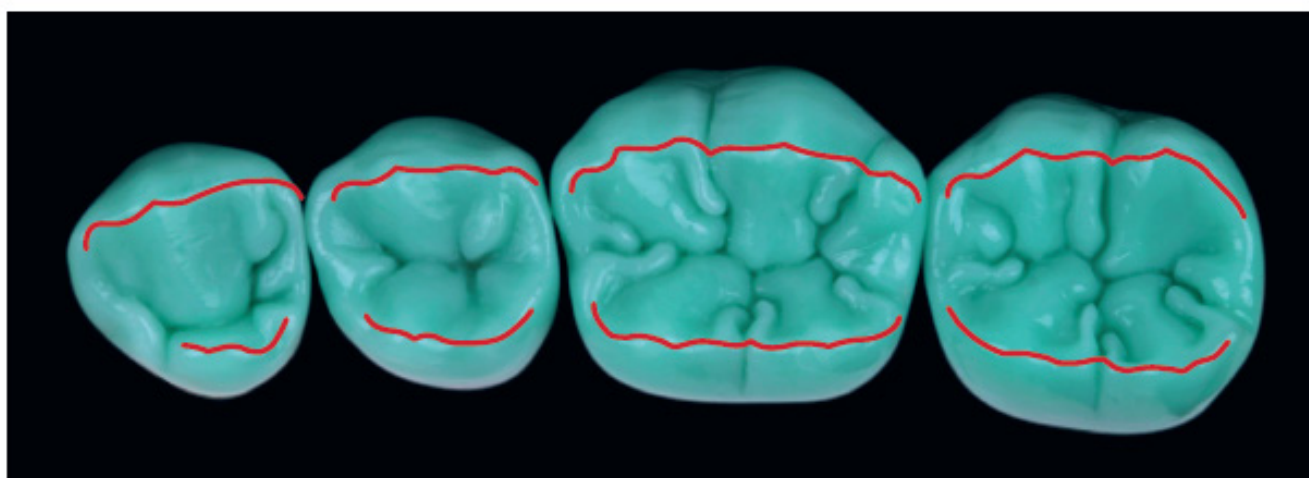
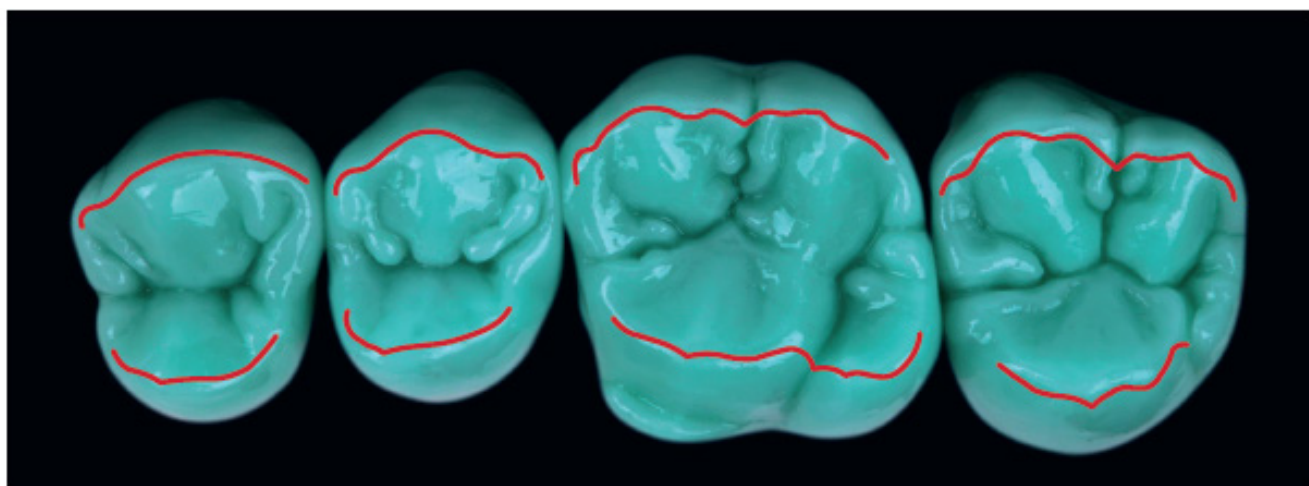
فضاهای مثلثی بین دندان ها هستند. شیارهای لینگوال بزرگتر از شیارهای باکال هستند، به جز بین مولرهای ماگزیلا که عکس این حالت رخ می دهد.

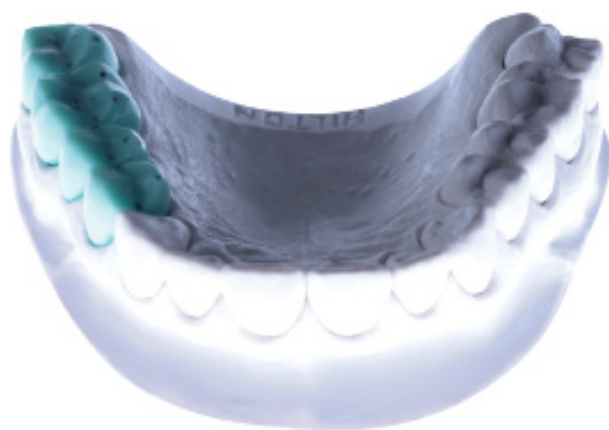
▼ فضای بالای ناحیه ی تماس

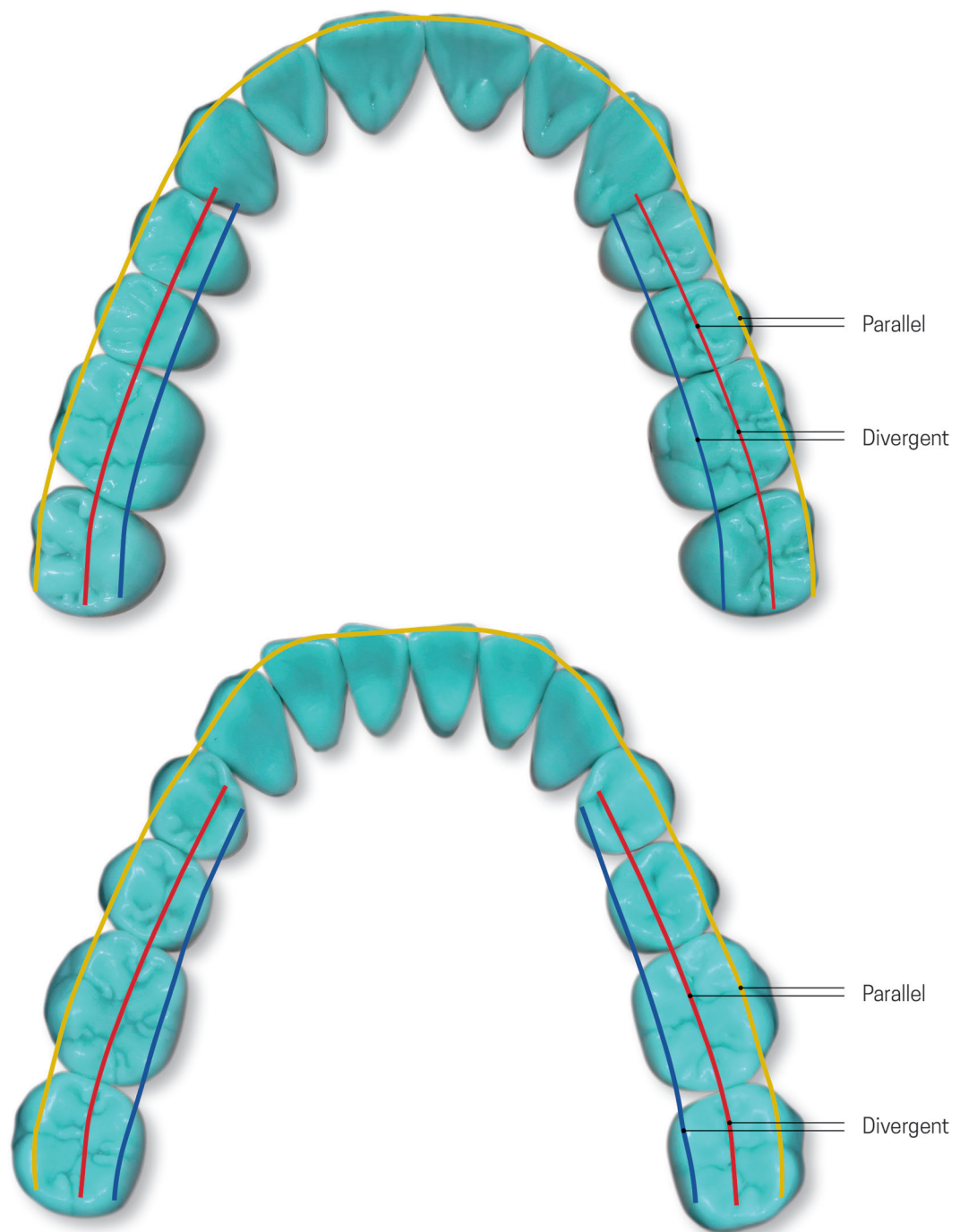
▲ فضای پایین ناحیه ی تماس

کاسپ دیستوباکال (فلش قرمز) موار اول ماگزینا، بلندتر و تیزتر از کاسپ مزیوباکال (فلش زرد)، که کوتاه تر و گرد تر است، می‌باشد.

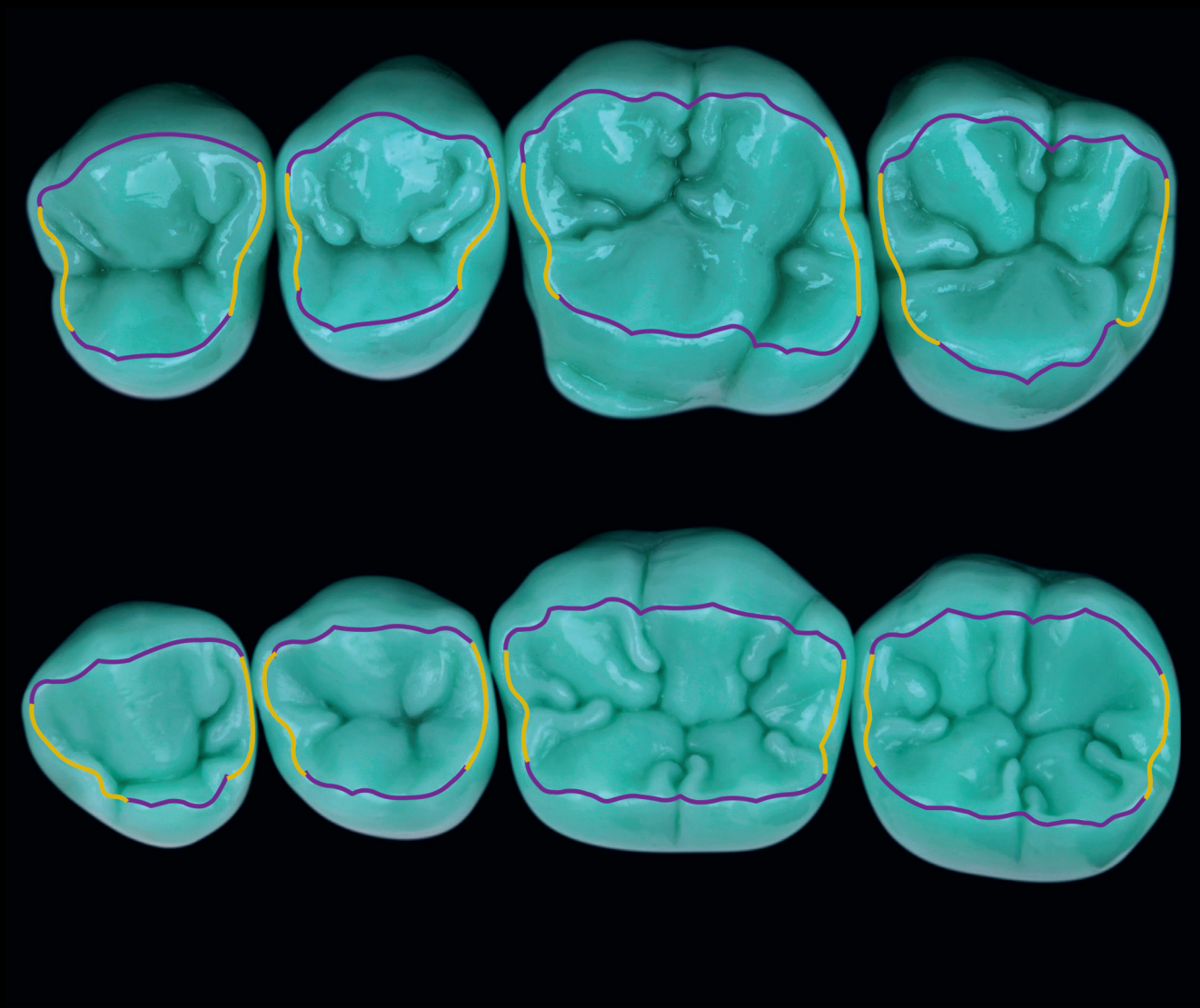

— ریج های باکال و لینگوال

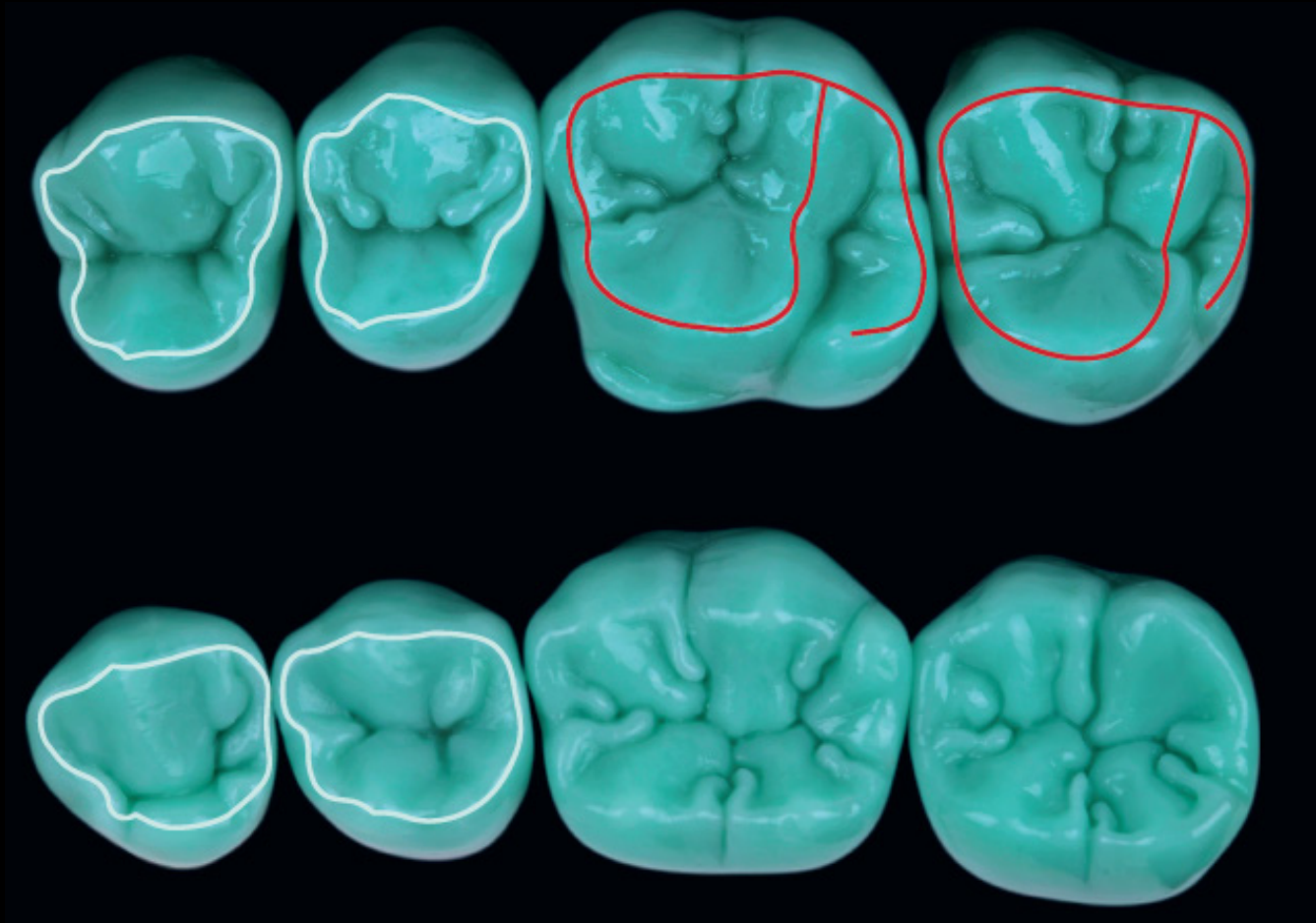

ترازبندی قدامی خلفی ریج های باکال و لینگوال و شیارهای مزیدوایستال

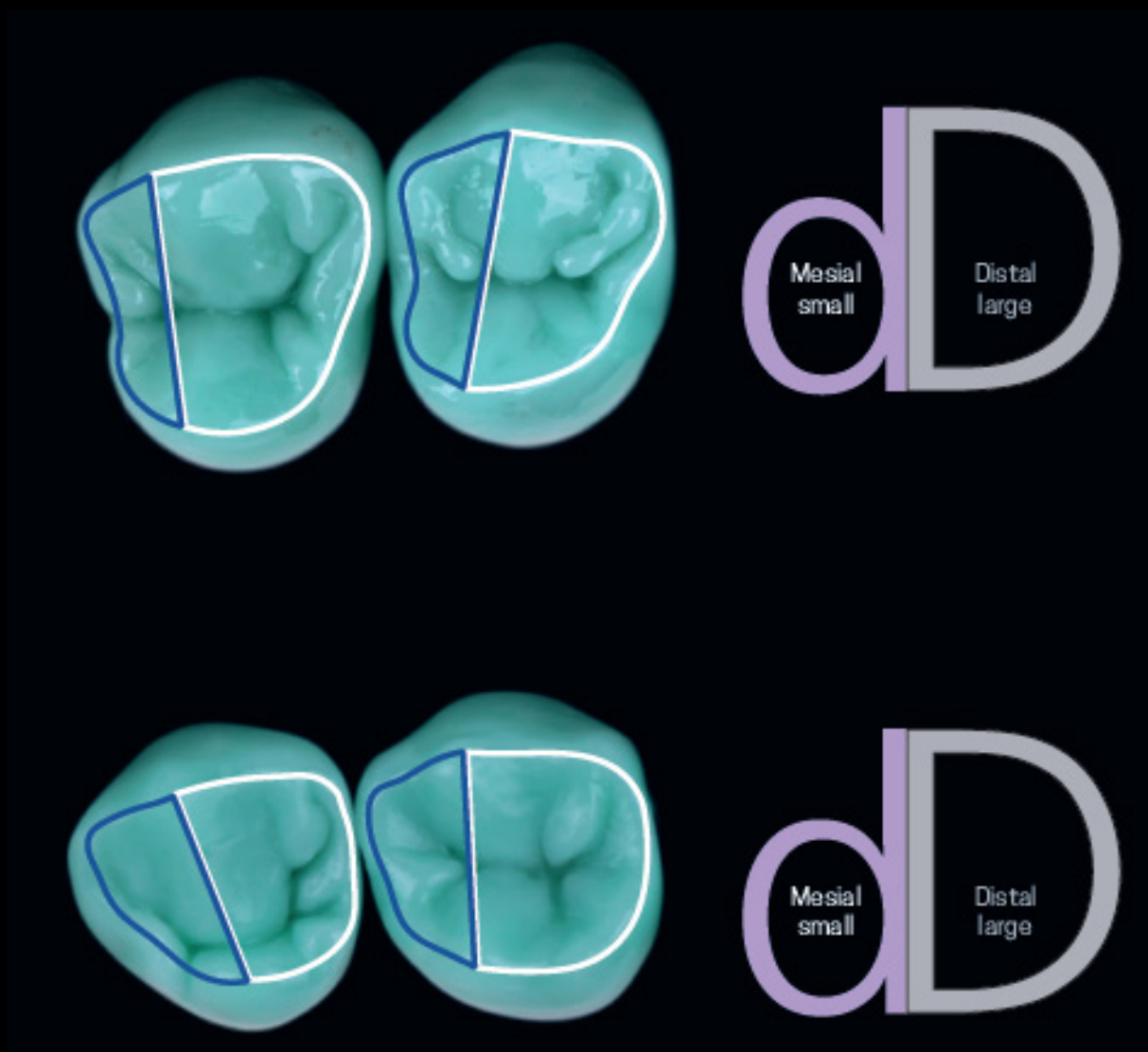

مارژینال ریج های مزیدال و دیستال

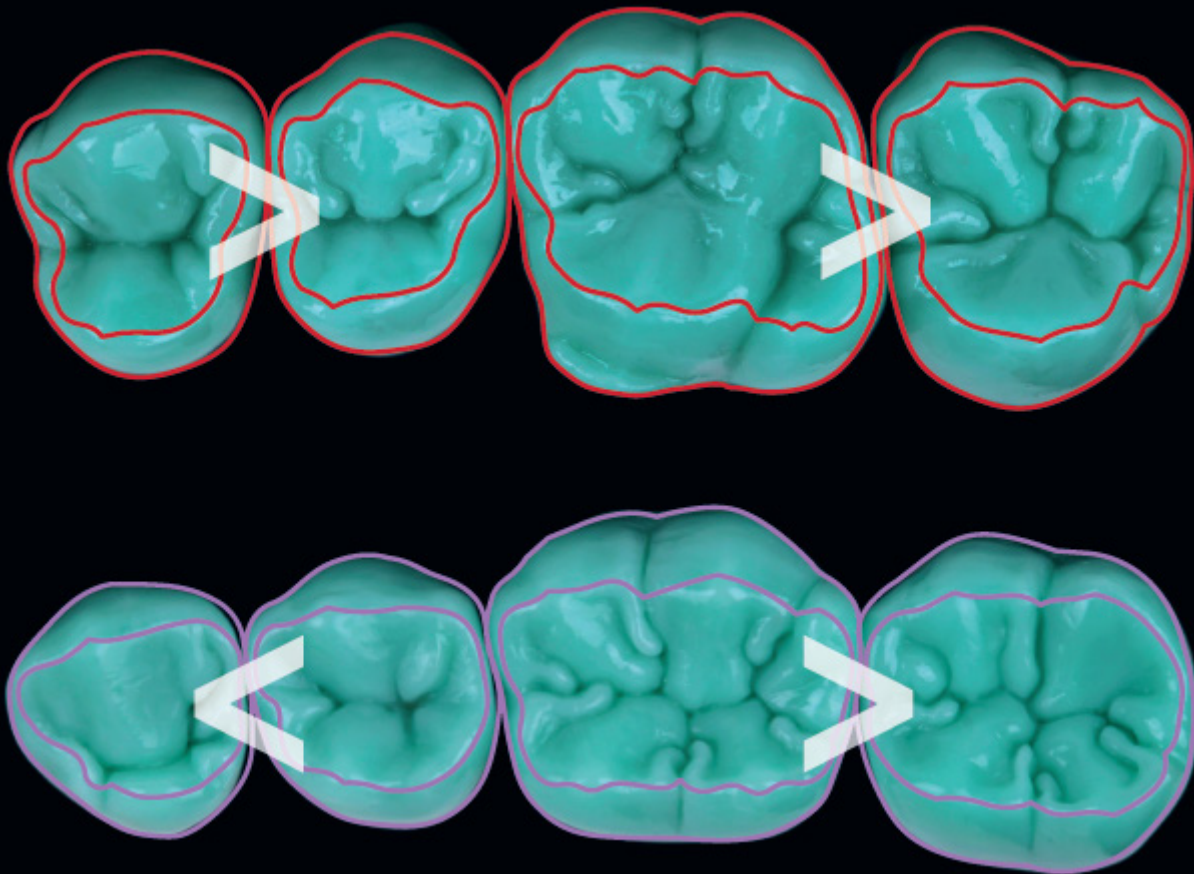
به یاد سپردن آناتومی توسط شباهت و قیاس

از اتصال تمام مارژینال ریج ها و ریج های عرضی مولر اول ماگزینا، شکل ۹ انگلیسی ایجاد می شود.
(اقتباس از Paulo Kano)

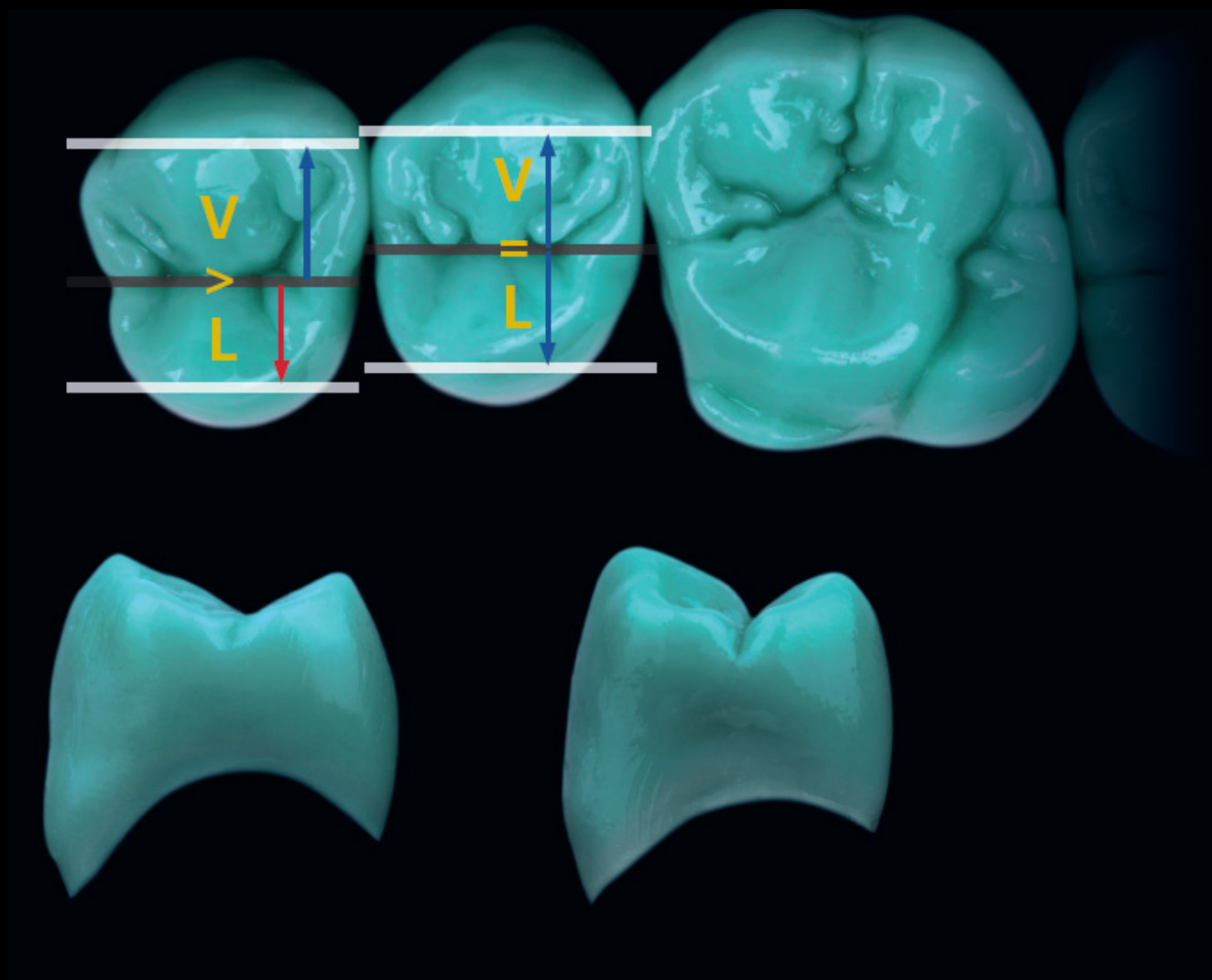
به یاد سپردن آناتومی توسط شباهت و قیاس

با اتصال تمام ریج های پره مولر همانطور که در شکل نشان داده شده، ما یک D بزرگ در سمت دیستال و یک D معکوس کوچک تر در مزیال دندان خواهیم داشت.

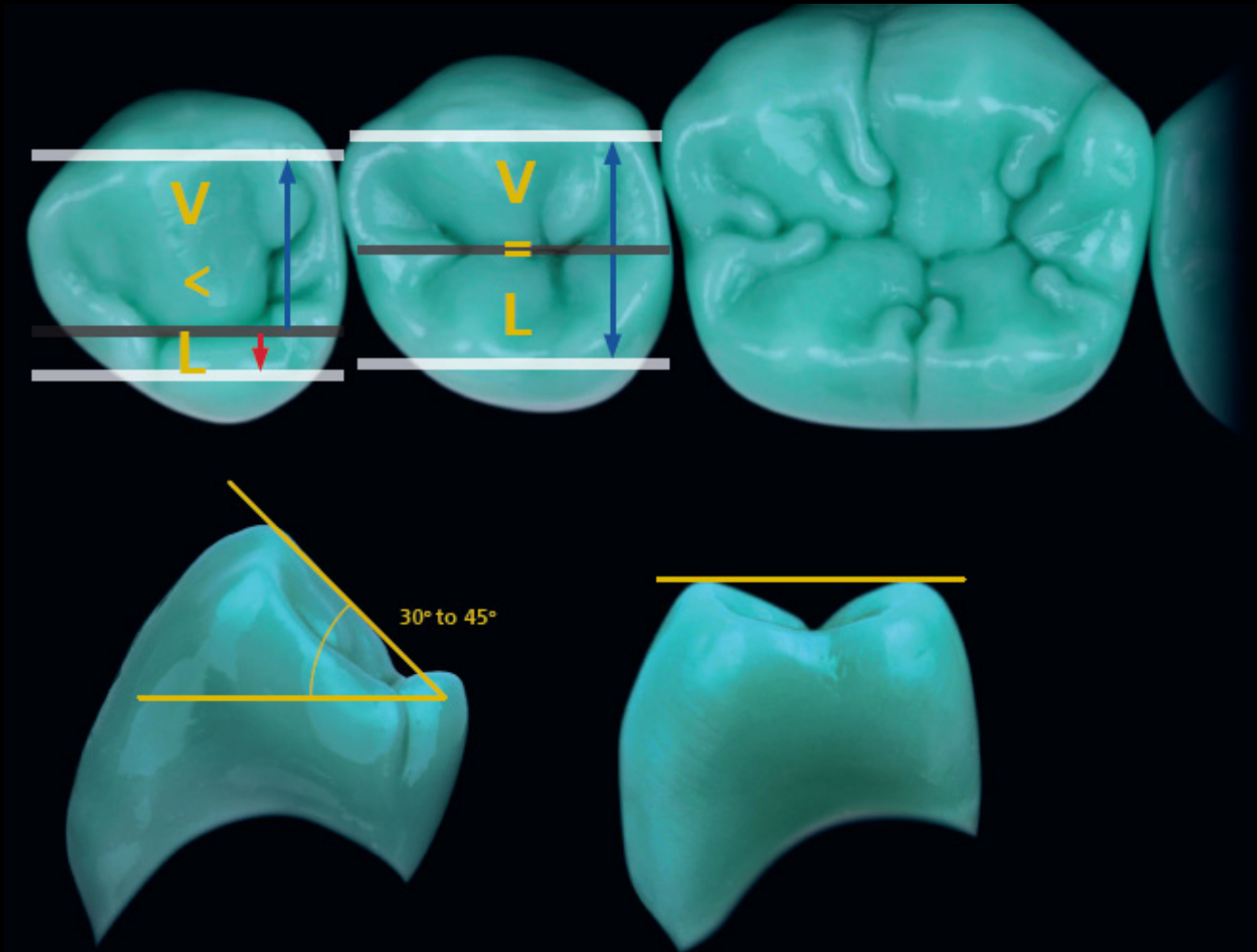
— مقایسه‌ی دندان‌های خلفی مندیبل: کانتورهای خارجی و صفحه‌ی اکلوزال
پره مولرهای اول کوچک‌تر از پره مولرهای دوم و مولرهای اول بزرگ‌تر از مولرهای دوم هستند.

— مقایسه‌ی دندان‌های خلفی ماگزیلا: کانتورهای خارجی و صفحه‌ی اکلوزال
پره مولرهای اول بزرگ‌تر از پره مولرهای دوم هستند و مولرهای اول بزرگ‌تر از مولرهای دوم هستند.

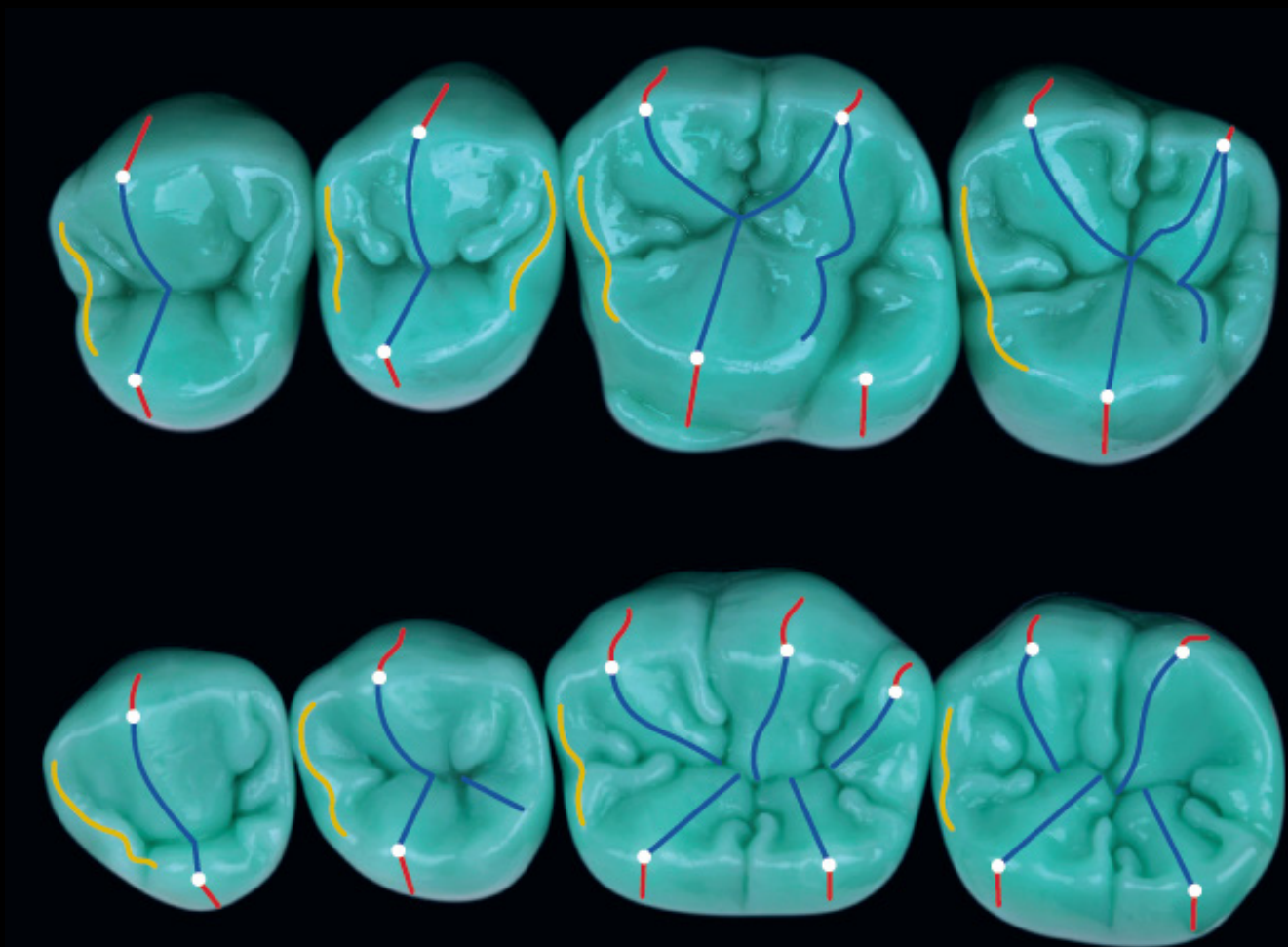

حجم کاسپ‌های پره مولر

شیار مزیدوئستال پره مولر اول ماگزایلا، بیشتر موقعیتی لینگوالی دارد، بنابراین کاسپ باکال بزرگ‌تر از کاسپ لینگوال است. در پره مولر دوم، شیار مزیدوئستال تقریباً در مرکز سطح اکلوژال قرار دارد، بنابراین کاسپ لینگوال و باکال حجم یکسان دارند.

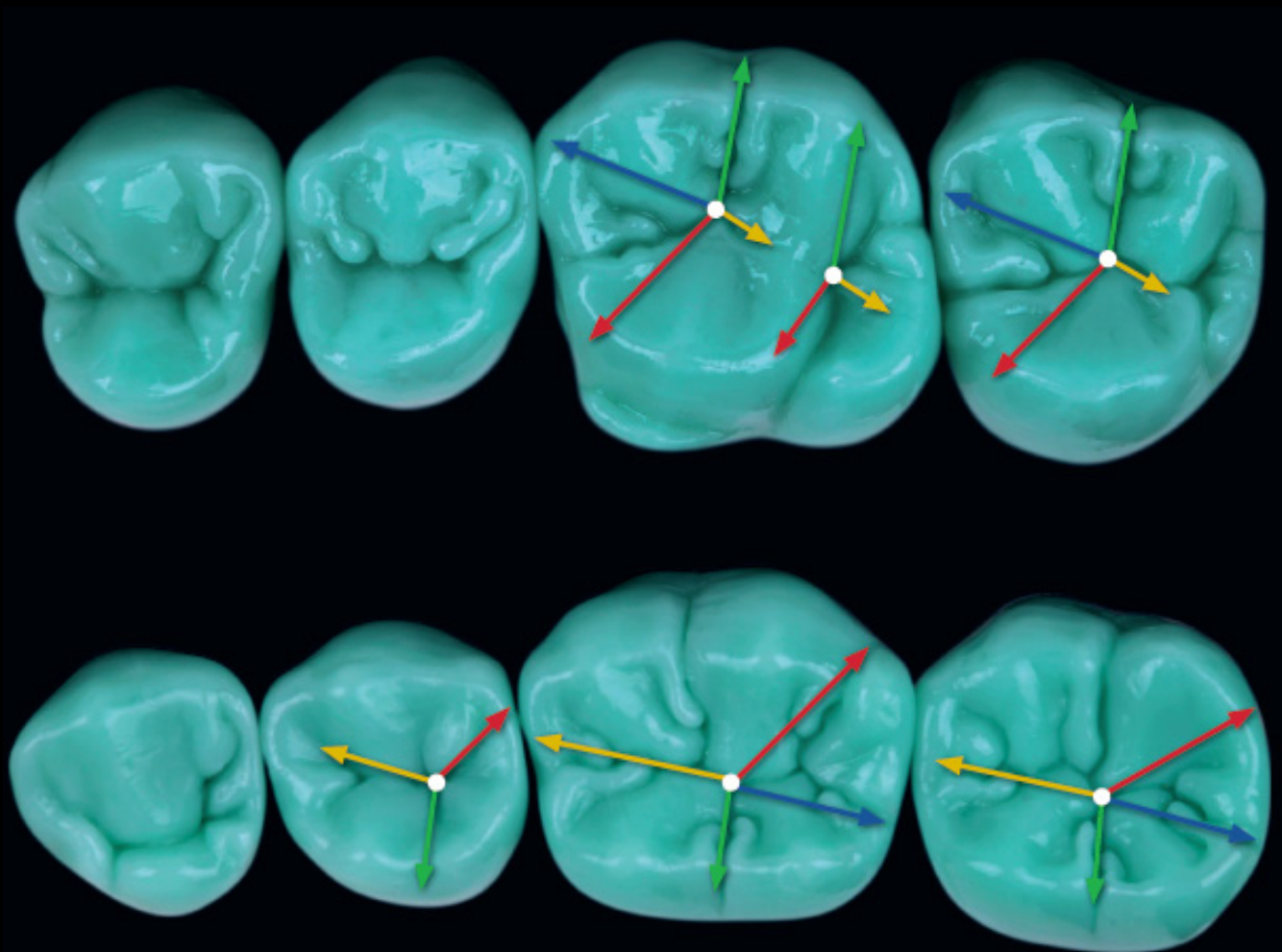

در پره مولر اول مندیبل تفاوت بین ارتفاع کاسپ ها به طور متوسط ۳۰ تا ۴۵ درجه است.

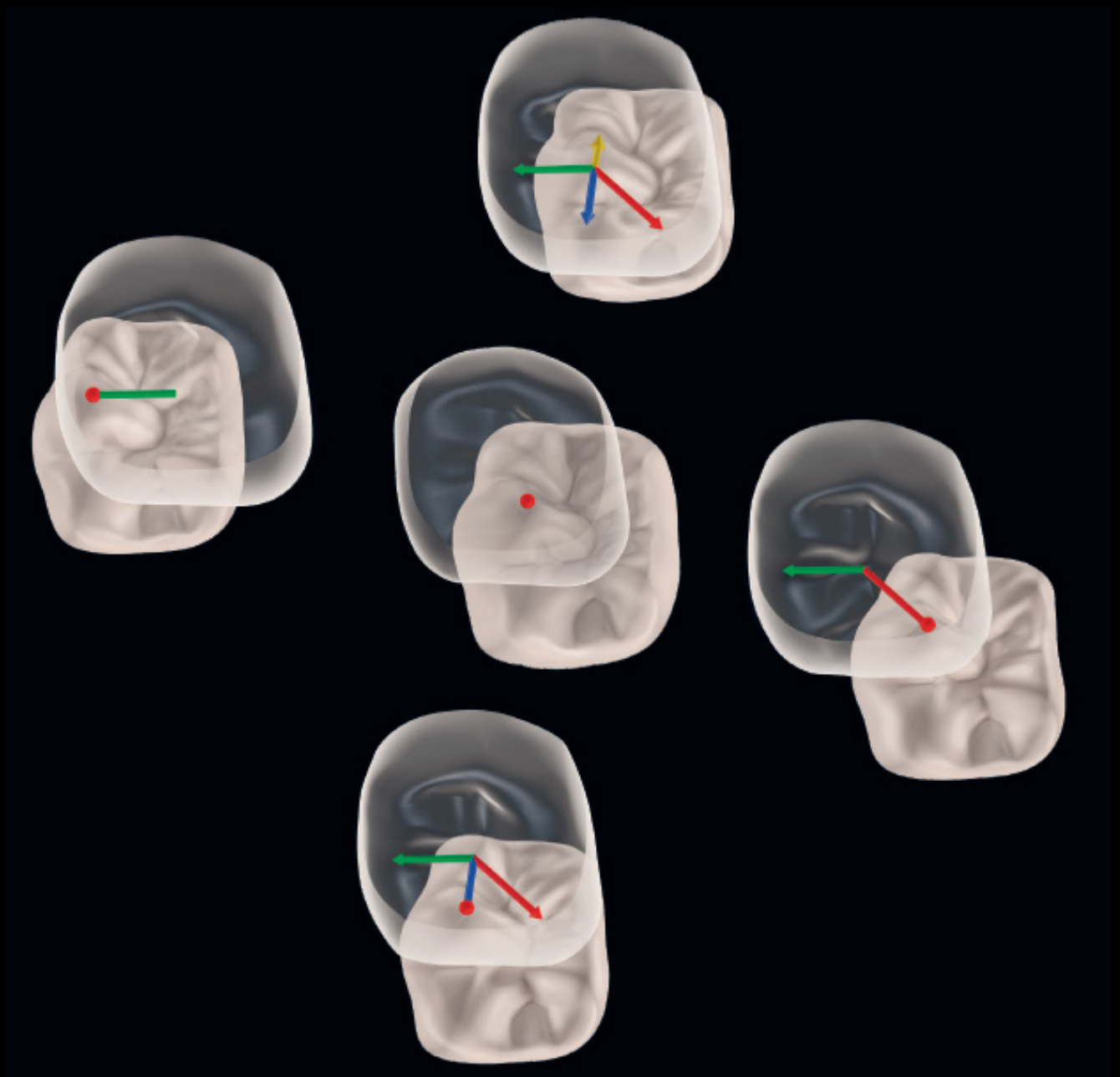
— شکل قله‌ای-لوبیایی در مارژینال ریج مزینال تمام دندان ها و مارژینال ریج دیستال پره مولر دوم ماگزینا مشهود است.

— کرست های کاسپی در صفحه ی اکلوژال جای دارند.
— اسلوپ های کاسپی خارج از صفحه ی اکلوژال جای دارند.

شیارهای فانکشنال

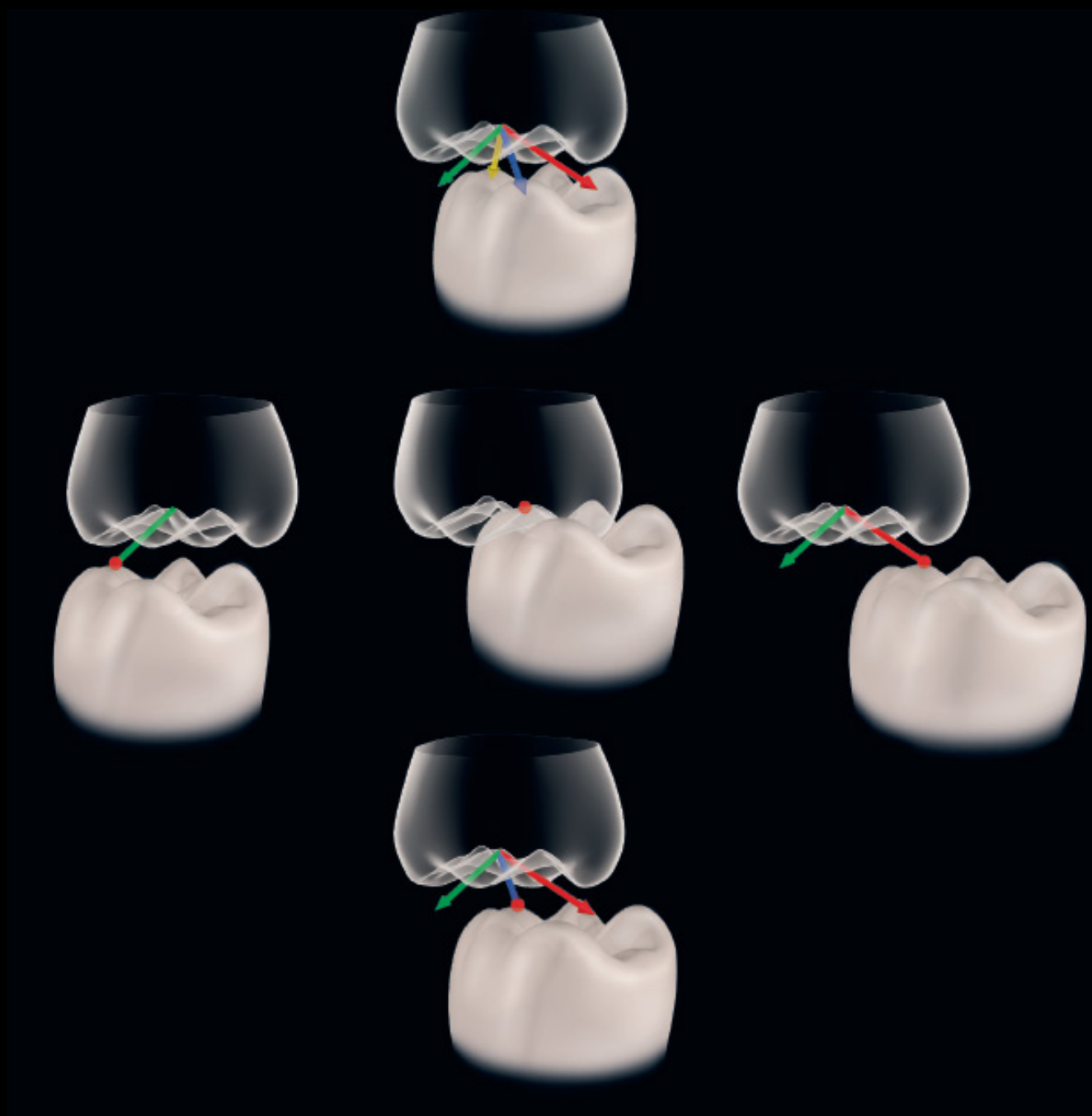
- شیارهای Working یا کارگر
- شیارهای Balancing یا تعادلی
- شیارهای Protrusive
- شیارهای Retrusive

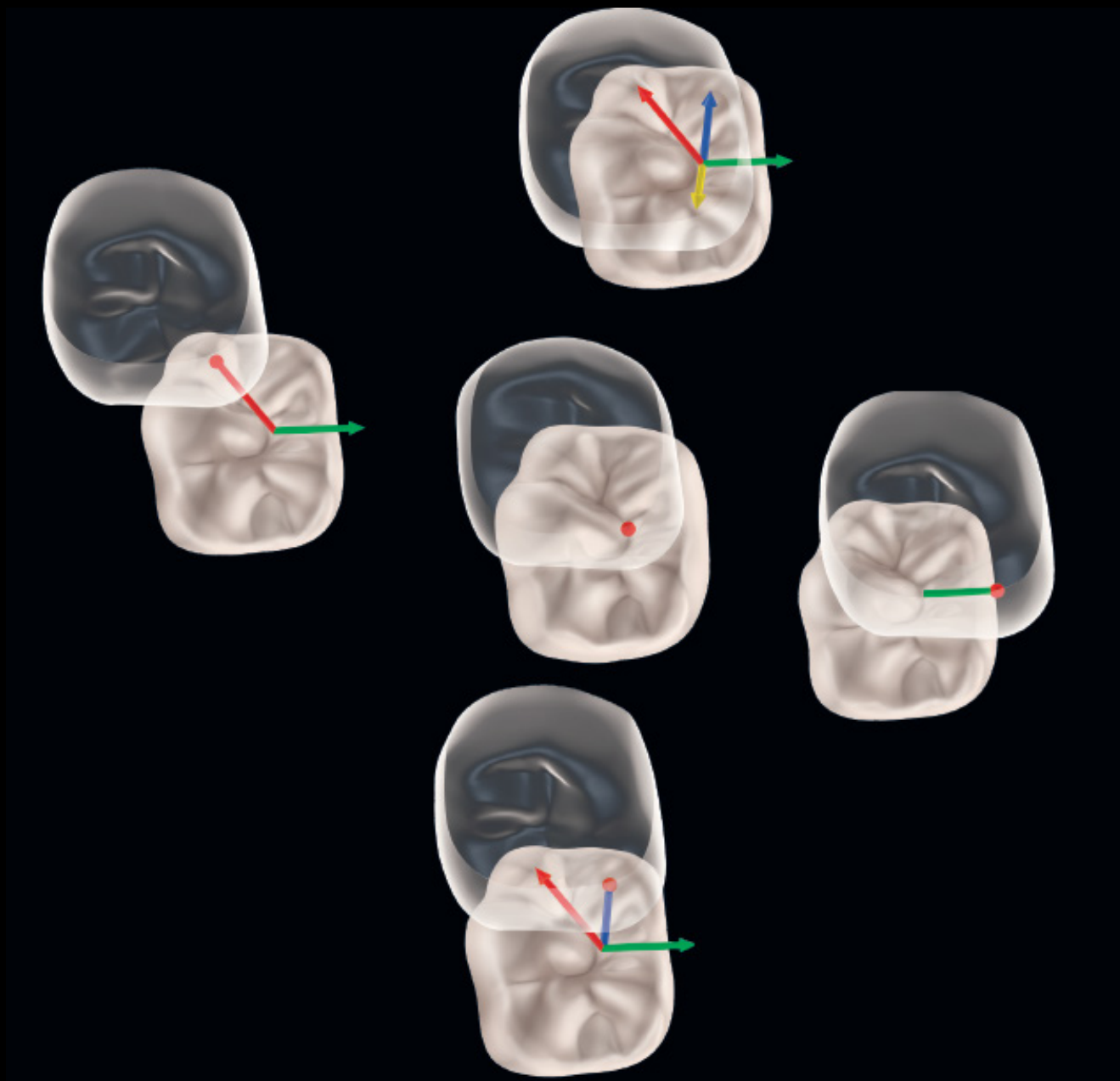

نمای باکال و اکلوزال حرکت های فانکشنال

شیارهای ایجاد شده توسط کاسپ میانی مولر اول مندیبل، در حفره ی مرکزی مولر اول ماگزپلا، توسط حرکت های فانکشنال:

- شیارهای Working یا کارگر
- شیارهای Balancing یا تعادلی
- شیارهای Protrusive
- شیارهای Retrusive

نمای باکال و اکلوزال حرکت های فانکشنال

شیارهای ایجاد شده توسط کاسپ میو باکال مولر اول ماگزینا، در حفره ی مرکزی مولر اول مندیبل، توسط حرکت های فانکشنال:

- شیارهای Working یا کارگر
- شیارهای Balancing یا تعادلی
- شیارهای Protrusive
- شیارهای Retrusive

